

Tays / enheten för infektionssjukdomar
Patientanvisning 10.42.04

Information till bärare av ESBL Klebsiella

ESBL är en förkortning av **extended spectrum beta-lactamase**. ESBL är en egenskap som kan finnas hos tarmbakterier. Vanliga antibiotika är inte effektiva mot infektioner orsakade av ESBL-bakterier. I sådana fall behandlas infektionen med antibiotika som väljs på basis av en bakterieodling. ESBL hittas vanligen i tarmbakterierna *Escherichia coli* och *Klebsiella*. Oftast orsakar dessa bakterier urinvägsinfektion.

En **bärare av ESBL** är en person som har konstaterats ha ESBL-bakterien. ESBL-bärarskap är inte en sjukdom, utan en avvikelse i kroppens bakterieflora. Om **ESBL Klebsiella** påträffas i dina prov, antecknas det i riskuppgifterna i din patientjournal. Bakterien ESBL *Escherichia coli* antecknas inte i riskuppgifterna. Även om ESBL-bakterien inte hittas vid ett prov som tagits på grund av infektion, kan bakterien ändå finnas i tarmen. Därför upphävs riskuppgiften inte alltid trots att ESBL-bakterien inte hittats vid bakterieodling. Man känner inte till hur länge bärarskapet varar.

En **ESBL-infektion** är en infektion som orsakas av ESBL-bakterien. Det är oftast fråga om en urinvägsinfektion, men bakterien kan även orsaka andra infektioner, som sårinfektion.

Det är inte alltid lätt att veta var patienten blivit smittad av ESBL-bakterien. I vissa fall kan orsaken vara en utomlandsresa. Smittan kan till exempel ha kommit via maten. Men man kan också bli smittad av ESBL i Finland.

När du är patient på en vårdavdelning eller mottagning

När du söker vård bör du nämna att du bär på ESBL *Klebsiella*, eftersom det kan påverka eventuell antibiotikabehandling.

När du vårdas på en **avdelning** får du ett separat rum med toalett. Vid direkt patientkontakt använder personalen skyddshandskar och skyddsrock. Skyddskläder används inte alltid vid korta besök i rummet, till exempel när personalen kommer in med en tidning, medicin eller matbricka.

ESBL kan spridas genom beröring. Det viktigaste sättet att förhindra spridning är god handhygien. Personalen berättar för dig och dina gäster om vad god handhygien innebär. Tvätta och desinficera händerna efter toalettbesök. Desinficera händerna innan du går in i och ut ur patientrummet samt före maten. Personalen visar dig korrekt användning av handsprit.

Du vårdas helt normalt på **mottagningar och vid mun- och tandvården**. Var noggrann med handhygien när du besöker mottagningen.

Att beakta hemma

Även om du bär på ESBL påverkar det inte ditt liv utanför sjukhuset. Du kan förebygga att bakterier sprids hemma med normal hygien:

- Tvätta händerna efter toalettbesök och innan du lagar mat och äter.
- Tvätta och torka händerna innan och efter att du skött urinkateter eller sår.
- Tandborsten, rakapparaten och andra hygienartiklar är personliga.
- Vanliga rengöringsmedel kan användas för städning.
- Smutstvätt tvättas på vanligt sätt.
- Var och en bör använda sin egen badhandduk och handduk.

Uppföljning av ESBL Klebsiella-bärarskap

ESBL Klebsiella-bärarskap kan följas upp systematiskt. Uppföljningen av bärarskapet kan inledas tidigast ett år efter att ESBL har konstaterats. När uppföljningen inleds måste huden vara i gott skick. En permanent kateter eller cystofix är inte ett hinder för att följa upp bärarskapet.

ESBL-uppföljningsproven kan tas på hälsocentralen, på en skötarmottagning, under avdelningsvård eller på någon annan vårdenhets. Du kan ta proverna själv hemma, så länge du tar och förvarar dem enligt anvisningarna.

Följande prover tas vid bedömning av bärarskap:

- Bakterieodling från urin
- Avföringsprov eller skrapprov från ändtarmens slemhinna tre gånger på olika dagar (beställningsnummer MDRsVi 9690).

Efter en antibiotikabehandling kan uppföljningsprov tas tidigast en vecka efter avslutad behandling.

Om ovan nämnda prover är negativa kan du kontakta hygienskötaren på enheten för infektionssjukdomar vid Tays, tfn 044 472 9385, för att fråga om dina riskuppgifter gällande ESBL Klebsiella-bärarskap kan upphävas. Vem som helst som vårdar en patient, kund eller boende kan ringa, eller patienten själv.

Infektionsenheten beslutar om upphävande av riskuppgifter gällande ESBL Klebsiella. Du vårdas som ESBL-bärare tills riskuppgiften upphävs.

När du ringer kommer vi att be information om

- ditt hälsotillstånd
- hudens tillstånd
- regelbunden medicinering och eventuell senaste antibiotikakur
- prov och resultat av ESBL-uppföljningsprov.

Om uppföljningsproverna fortfarande är positiva kan uppföljningen inledas på nytt om ett år.

För mer anvisningar, kontakta hygienskötaren på enheten för infektionssjukdomar vid Tays, tfn 044 472 9385.